

56 Destinații de călătorie

„Destinațiile de călătorie sunt atrăgătoare doar pentru că până la ele se află călătoria în sine. Dacă aş ajunge undeva și aş ști că nu voi mai putea pleca de acolo niciodată, șederea mea în paradis s-ar transforma în iad”, scria Elisabeta. Neastâmpărul ei crește, iar familia și oamenii de încredere își fac griji tot mai mari pentru melancolica împărăteasă. În 1897, fiica ei Marie Valerie scrie în jurnalul său: „Din păcate, mama vrea să fie tot mai singură și vorbește numai despre lucruri triste” iar în mai 1898: „.....adânca tristețe care o copleșea înainte pe mama doar din când în când, acum nu o mai părășește. Azi mama a spus din nou că îi este deseori dor de moarte...”.

57 Atentatul și înmormântarea

În septembrie 1898 Elisabeta se află la o cură de mai multe săptămâni în Territet, lângă Montreux, și împreună cu dama sa de companie Irma Sztaray, efectuează pe data de 9 septembrie o excursie la Prégny, pentru a o vizita pe baroana Rothschild. Seara, Elisabeta merge la Geneva, unde rămâne peste noapte, pentru a se întoarce a doua zi la Montreux. Deoarece Elisabeta călătorește ca persoană privată, folosește, ca de multe ori până acum numele de contesa Hohenembs, unul din titlurile sale, pentru a se caza la hotelul Beau Rivage.

Totuși, datorită unei indiscreții, într-un ziar din Geneva apare a doua zi știrea că împărăteasa Austriei este cazată la hotel. Această știre va fi citită și de Luigi Lucheni, un anarhist italian, care a venit de fapt la Geneva pentru a-l ucide pe prințul de Orléans. Faptul că prințul și-a schimbat ruta călătoriei în ultimul moment și nu mai vine la Geneva, nu îl deranjează deloc pe Lucheni, el a găsit din întâmplare o victimă mult mai proeminentă.

În dimineața zilei de 10 septembrie Elisabeta încă mai face cumpărături și își vizitează cofetăria preferată. La prânz vrea să fie la bordul vaporului pentru a se întoarce la Montreux. Pe drumul spre locul de imbarcare, Lucheni o pândește, se aruncă asupra împărătesei și o împunge cu o pilă în piept. Elisabeta se prăbușește la pământ, dar se ridică imediat, pentru a nu pierde vaporul.

Ea urcă la bord, crezând că nu a fost lovită decât puțin. Puțin după aceea își pierde cunoștința și, când i se desface corsetul, se descoperă o împunsătură foarte mică. Imediat vaporul se întoarce și aduce înapoi la hotel împărăteasa rănită de moarte, unde, în scurt timp, aceasta și încetează din viață.

Când Franz Iosif a primit vestea, a spus:„Nu știți cât de mult am iubit-o pe această femeie”.

Apartamentele imperiale

58 Camera gradaților

De aici puteți ajunge în locuințele istorice ale cuplului imperial; mai întâi, în apartamentul împăratului Francisc Iosif și apoi în apartamentul particular al Elizabetei.

59 Sala de așteptare la audiențe

Împăratul Frnacisc Iosif a ales corpul cancelariei pentru apartamentul său în care, pe lângă încăperile oficiale se aflau și locuințele sale private pe care le-a utilizat până la moartea sa în 1916.

Împăratul oferea participa la audiențe de două ori pe săptămână. Termenele erau anunțate apoi în ziarul vienez. După obținerea unui termen, se urca pe scările imperiale luxoase până în acest spațiu în care se aștepta până se obținea permisiunea intrării în camera de audiențe. Pereții sunt decorați cu trei tablouri monumentale din 1832 aparținând lui Johann Peter Krafft și care prezintă aspecte din viața împăraților Francisc al II-lea, Francisc I și a bunicului, împăratul Francisc Iosif.

60 Camera de audiențe

Împăratul primea în picioare pe solicitantul de audiențe după care prelua conducerea discuției. Pe pupitru se afla lista de audiențe în ordinea solicitanților, precum și consemnarea motivului venirii acestora. Aici putem să ni-l imaginăm pe împărat primind mulțumiri pentru o decorație acordată, răspunzând solicitărilor de grațiere sau discutând chestiuni private. Împăratul primea într-o singură dimineață până la o sută de persoane ceea ce înseamnă că audiențele durau, de regulă, câteva minute. Cu o ușoară înclinare a capului, împăratul încheia audiența.

61 Camera de conferințe

În această încăpere aveau loc conferințele ministeriale, așa-numitele “Minister Conseils”, prezidate de către împărat.

Busturile de marmură și sabia onorifică din dreapta nișei din peretele din spate amintesc de mareșalul Radetzky, unul din cei mai cunoscuți mareșali ai Monarhiei. Acesta a fost imortalizat de către Johann Strauß (tatăl) în marșul Radetzky. Tablourile reprezintă scene de luptă din tmpul Revoluției maghiare din 1849. Prn ușa deschisă din fundal puteți observa în așa-numita garderobă imperială acele dulapuri și comode unde era păstrată vestimentația monarhului. Francisc Iosif a purtat aproape tot timpul uniformă. Ținuta civilă era purtată numai în cadrul vizitelor private, a partidelor de vânatoare, când el îmbrăca pantaloni de piele, vestă verde, bocanci și pălărie Steir.

62 Camera de lucru

Împăratul Francisc Iosif și-a asumat pe deplin rolul de responsabil pentru destinele unui imperiu multinațional iar misiunea sa nu se reflecta în reprezentări fastuoase. El s-a considerat tot timpul vieții sale primul funcționar al celor 56 de milioane de locuitori ai Imperiului. Cea mai mare parte a timpului și-o petrecea în camera de lucru pentru a studia toate actele pe care le avea de semnat. Ziua sa de lucru începea mai devreme de ora cinci dimineața și se sfârșea târziu în noapte, în cazul dineelor, a recepțiilor sau a balurilor.

În spatele mesei de scris și pe peretele din stânga observați portretele Elizabetei de Franz Xaver Winterhalter în care împărăteasa este prezentată cu părul despletit. Acest tablou al “angelicei Sisi”, cum îi plăcea lui Francisc Iosif să-și alinte soția, era portretul favorit al împăratului. Ușa tapetată deschisă din fundal conduce în camera valetului personal, Eugen Ketterl. El era responsabil direct pentru binele împăratului Francisc Iosif și se afla tot timpul la dispoziția împăratului. Deasemenea, el servea împăratului micul dejun și micile gustări la masa de scris.

63 Dormitorul

Această cameră a devenit dormitorul împăratului din momentul în care cuplul imperial a adoptat dormitoare separate. Francisc Iosif dormea în acest pat simplu de fier din care se poate desprinde stilul de viață spartan al monarhului. Francisc Iosif își începea ziua cu mult înaintea răsăritului soarelui, respectiv în jurul orei trei și jumătate. În cazul unor mari festivități, împăratul își acorda încă o oră de somn. Mai întâi, împăratul era îmbăiat de către un “Badewaschler” într-o cadă de cauciuc amplasată zilnic în dormitorul său. Masa simplă de toaletă pentru igiena zilnică pe care o vedeți în fața patului demonstrează că Francisc Iosif nu numai că prefera o configurație modestă a camerelor sale, dar refuza orice tip de lux pe care îl considera inutil. După ce împăratul se îmbrăca, își făcea rugăciunea de dimineață în genunchi pe taburetul pe care îl puteți observa în dreapta patului. În încheierea rugăciunii îi era servit acestuia micul dejun în camera de lucru.

64 Salonul mare

Stilul încăperii este specific secolului al XVIII-lea pe când mobilierul provine din vremea lui Francisc Iosif. Ca în toate încăperile Hofburg și salonul mare era încălzit cu sobe de ceramică. Cuptorul era încărcat inițial de către sobari cu lemne din exterior către interior pentru a nu murdări încăperile. Din 1824 a fost instalat sistemul de încălzire al profesorului Meißner în care cuptorul central era alimentat cu aer cald prin instalații de țevi.

65 Salonul mic/Camera memorială a împăratului Maximilian de Mexic

Această încăpere a fost utilizată în timpul lui Francisc Iosif drept salon de fumat în care domnii se puteau retrage, fumatul în prezența doamnelor fiind considerat o impolitețe. Astăzi, această încăpere este o cameră memorială pentru împăratul Maximilian de Mexic amenajată de fratele mai mic, Francisc Iosif. Pe peretele din dreapta puteți observa portretul său. Maximilian preia în anul 1864 coroana imperială a Mexicului și călătorește cu soția sa Charlotte din Belgia către Mexic. Ea este responsabilă de actul politic al acceptării coroanei într-un context politic dificil. Portretul ei se află pe peretele din stânga. La scurt timp după aceasta, Franța își retrage sprijinul politic promis iar Maximilian este predat revoluționarilor conduși de către Benito Juarez, închis și, în cele din urmă, ucis în anul 1867.

Cu această încăpere se încheie apartamentul împăratului.

66 Apartamentul împărătesei Elisabeta: camera de locuit și dormitorul

Din 1857, Elisabeta a locuit la etajul principal al Amalienburg de care era legat apartamentul împăratului.

Elisabeta utiliza acest spațiu atât ca salon privat, cât și ca dormitor. Patul se afla în mijlocul încăperii și era protejat de un paravan. La masa de scris de lângă fereastra din spate Elisabeta își rezolva corespondența și scria câteva din numeroasele ei poezii. Astăzi puteți vedea un facsimil din testamentul ei.

67 Camera de toaletă și de scrimă

Camera pentru toaletă și de scrimă era cea mai importantă și, în același timp, cea mai personală camera a Elizabetei unde ea își petrecea cea mai mare parte a timpului.

În partea stângă puteți vedea masa de toaletă a împărătesei la care Elisabeta petrecea 2-3 ore pe zi pentru coafare. Acest timp era folosit de către împărăteasă în special pentru a citi și a învăța limbi străine. Elisabeta cunoștea - în afara englezei și a francezei – la perfecție maghiara. Elisabeta îndrăgea în mod deosebit Antichitatea și mitologia greacă. Pe fotoliul mic de lângă masa de toaletă se afla de obicei învățatul grec Constantin Christomanos care în timpul procedurii îndelungate de frizare îi recita din „Odiseea” sau „Iliada” lui Homer sau controla exercițiile de greacă veche sau neogreacă ale împărătesei. În această încăpere împărăteasă urma cursurile de scrimă – lucru de neînțeles și de uimire în rândul membrilor Curții – pentru a își menține silueta și a rămâne în formă. În fața Dumneavoastră se află peretele de bare, bara fixă și inele fixate în cadrul ușii utilizate în cadrul exercițiilor.

68 Toaleta

Din camera de toaletă ne îndreptăm acum către spațiile sanitare ale împărătesei. Din hol puteți arunca o privire în dreapta către toaleta împărătesei. Closetul din porțelan colorat are forma unui delfin iar alături se află o mică chiuvetă.

69 Baia

În spatele camerei pentru toaletă Elisabeta ordonă în 1876 - în premieră pentru familia imperială - construirea unei băi proprii după standardele zilelor noastre. În partea stângă se află până în zilele noastre cada împărătesei din tablă de cupru zincată. Din păcate, armaturile corespunzătoare acesteia și setul de cadă nu s-au păstrat până în zilele noastre. Aici Elisabeta se îmbăia și efectua destul de frecvent băi de aburi sau de ulei, precum și dușuri reci pentru stimularea circulației. Tot aici se desfășura o zi întreagă și procedura de spălare a părului cu o combinație specială pentru Elisabeta formată din gălbenuș de ou și coniac. Deosebit de interesant este și podeaua din linoleum – o descoperire a timpului respectiv. Prin această ușă ajungeți în așa-numitele „camere Bergl” pe care se presupune că împărăteasa le utiliza pentru schimbarea hainelor.

70 Camere Bergl

„Camerele Bergl” au fost denumite astfel după numele pictorului Johann Bergl care a pictat încăperile în anul 1766. Prin intermediul pereților pictați suntem introduși într-un peisaj exotic, fantastic cu un univers al vegetal și animal exuberant. Rămâneți preț de câteva secunde în această încăpere și descoperiți numeroasele detalii precum păsărelele, fluturii, fructele exotice care însuflețesc acest peisaj de vis. De aici avem acces în salonul mic al împărătesei. Înainte de a merge mai departe aruncați o privire către stânga, în salonul mare al împărătesei – încăperea nr. 71.)

71 Salonul mare

Această încăpere a fost utilizată preponderent de către Elisabeta drept salon de primire. Statuia de marmoră pe care o puteți remarca în colț reprezintă muza Polyhymnia realizată de către Antonio Canova și care a constituit în 1816 un dar al regatului lombardo-venețian către împăratul Francisc al II-lea.Masa pregătită pentru micul dejun pe care o aveți în fața Dumneavoastră amintește de clipele în care cuplul imperial lua micul dejun împreună, după o demonstrează și reprezentările timpului.

72 Salonul mic

Vă aflați în salonul mic al împărătesei. Această încăpere era decorată inițial cu tablouri reprezentând pe împăratul Francisc Iosif, precum și pe copiii Ior Gisela, Rudolf și Marie Valerie.

73 Vestibulul mare

Pe scara nobiliară din clădirea leopoldină alăturată împărăteasă avea acces la camera Türhüterzimmer și în vestibulul propriului apartament. Tablourile de pe pereți ne introduc în veacul al XVIII-lea, respectiv în cel al Mariei Tereza. Această epocă reprezenta în timpul lui Francisc Iosif un model pentru cultura habitatului la Curtea vieneză în stilul neo-rococo. Două dintre tablouri ne prezintă faimoasele opere „Il parnasso confuso” de Gluck și „Il trionfo d’amore” de Gassmann care au fost redate de copiii

Mariei Tereza. În unul din tablouri este înfățișată cea mai mică fiică a Mariei Tereza, Maria Antoaneta, în postură de balerină dansând.

74 Apartamentele Alexandru/Camerele de tranzit

Încăperile cetății Amalienburg în direcția nord (pe partea opusă sălii de desfășurare a balurilor) au fost locuite de către țarul Alexandru pe timpul desfășurării Congresului de la Viena între 1814 și 1815 la care au participat toate capetele încoronate ale Europei pentru a reîmpărți Europa. În perioada în care împărăteasă Elisabeta a locuit în Amalienburg, aici se desfășurau întâlnirile private ale împărătesei. Între 1916 și 1918 aici și-a desfășurat activitatea administrativă ultimul monarh austriac, Carol I.

75 Salonul roșu

Această încăpere utilizată ultima dată drept salon de recepție de către împăratul Carol I. este decorată cu tapițerii valoroase provenind de la manufactura de goblenuri pariziană și fiind realizate între 1772 și 1776. Pentru imaginile din medalioane au fost utilizate drept sursă de inspirație tablouri apaținând lui Francois Bouchers. Chiar și mobila, paravanul și Ofenschirm sunt încadrate de goblenuri. Ansamblul făcea parte din cadourile oferite de regele francez Ludovic al XVI-lea cumnatului său, împăratul Iosif al II-lea.

76 Sala de mese

În această încăpere puteți remarca o masă pregătită pentru dineele familiei în cerc restrâns și care poate fi datată în timpul lui Francisc Iosif. Dineele de gală aveau loc exclusiv în sălile festive ale reședinței. Masa este pregătită în conformitate cu dispozițiile în materie de protocol ale Curții. Chiar și un dineu în cercul restrâns al familiei urma un ceremonial strict. Masa era întotdeauna pregătită festiv în mjloc aflându-se seturi de masă aurite și ornate cu flori, fructe sau dulciuri. Pe farfuriile argintate se ațeau șervețelele de damasc, artistic decorate. Tacâmul era pregătit pentru fiecare fel în parte. Pentru supă și desert se utilizau farfuriile de porțelan iar pentru toate celelalte feluri se foloseau farfuriile argintate. Tacâmul de masă din argint era marcat cu vulturul bicefal. La fiecare fel se servea un alt vin pentru care era pregătit un pahar aparte. Paharul verde se utiliza pentru vinurile renane. În plus, fiecare dispunea de o garafă proprie de vin și de apă, precum și de o solniță. Pentru a menține și servi întotdeauna bucatele în stare proaspătă au fost transportate cutii calde în apartamentele respective și menținute la o temperatură adecvată cu ajutorul cărbunilor și, ulterior, a reșourilor cu gaz. Împăratul se afla în capul mesei iar în fața sa se afla oaspetele de seamă; restul oaspeților erau așezați în funcție de gradul de rudenie sau de rang. Doamnele și domnii erau întotdeauna intercalați iar discuția era permisă doar cu vecinul de masă. Oaspeții erau serviți în același timp cu monarhul care începea imediat să mănânce. Odată ce împăratul depunea tacâmul, felul respectiv era considerat a fi servit și era imediat înlocuit. Împăratul depunea tacâmul numai după ce oaspeții săi terminau de servit. Un dineu consta din 9 până la 13 feluri de mâncare și dura maximum 45 de minute. Cafeaua și lichiorul erau servite într-o încăpere separată unde era permis și fumatul.

Cu aceasta se încheie și circuitul nostru prin apartamentele imperiale. Dacă doriți să aflați și să vedeți mai multe despre tema habitatului la Curtea imperială, vă invităm din toată inima să vizitați și depozitul de mobilier imperial în care veți putea observa o diversitate de mobilier și de interioare din diferite reședințe ale Habsburgilor.

În fața ieșirii din apartamentele imperiale se află stația de metrou U3 de unde puteți călători confortabil 3 stații (5 min.) până la depozitul de mobilier imperial. Nu în ultimul rând, dorim să vă informăm și asupra apartamentelor imperiale din palatul Schönbrunn, fosta reședință de vară a familiei imperiale.

La părăsirea apartamentelor imperiale vă aflați în locul de desfășurare a balurilor – direct lângă intrarea în spațiile administrative ale președintelui austriac – și vis-a-vis de cabinetul cancelarului. Pentru orientare veți găsi la ieșire o hartă.

La final, dorim să vă mulțumim pentru vizita Dumneavoastră prin care ați contribuit la menținerea apartamentelor imperiale și vă dorim o ședere plăcută în continuare în Viena.